

a feltárás ideje alatt AutoCAD programmal digitalizáltuk. Ez azért volt fontos, mert a többnyire 50–60 cm között változó látótávolság miatt csak így lehetett a felületet egyben tanulmányozni.

Megállapítottuk, hogy a kutatási terület folyási irány szerinti felső végén egy a parttól merőlegesen húzódó téglafal található, melynek folyásirány felőli oldalát nagyméretű, 30–35 cm-es mészkőtömbökkel falazták. A fal alapja a parttól befelé lejtősen halad, tehát eredetileg is a folyómederbe, illetve a partra épülhetett. Ezt erősíti meg a folyásirány felőli kőfalazás is. Ettől a faltól lefelé 4 m-rel egy kidőlt téglafalat találtunk. A téglák mérete és a kötőanyag minősége megegyezik a két falnál. A kidőlt fal eredetileg a parttal párhuzamosan futtatott. A két fal közötti részen kompakt omladékot találtunk, melynek anyaga döntően kő (fekete-fehér, szemcsés, gránitszerű kő). A köveken helyenként homokos, laza habarcsot találtunk. Az omladék tetején kora újkori jellegű kerámiatöredékeket dokumentáltunk. Az omladékot a kidőlt fal mellett átvágtuk. Az omladék vastagsága itt 50 cm volt. Alatta egy korábbi folyómederre utaló kompakt kavicsos réteg található, melyet a felső fal mellett egy árok alján már megtaláltunk. A felső fal mellett, az omladék alján egy cserépbogrács peremtöredékére bukkantunk. Ebből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a feltételezhetően római építményt (nem került elő római lelet) a középkorban felhasználták (a kőfalazás). A létesítmény a kora újkorban pusztult el.

Az építmény funkciójáról, alaprajzáról a geofizikai mérés kiértékelése után lehet többet mondani. Jellege és elhelyezkedése alapján a felső, eredeti helyén álló fal kikötői létesítmény, talán móló lehetett. A felderítés során mindkét irányban 1–1 km hosszan átvizsgáltuk a medret. A Bolgányi-híd fölött található kis sziget előtt egy nagyméretű kidőlt cölöpöt figyelhattunk meg, mellette újkori kerámiával, melyek egy hajómalomra utalhatnak.

TÓTH JÁNOS ATTILA

225. Kupa, Fecske-dűlő

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő, U, Á, Kk

2004. április 8-án bejelentés alapján helyszíni szemlét végeztünk a község határában, ahol szántáskor Árpád-kori templom alapjai kerültek elő. A kiszántott kőépület maradványai a Fecske-dűlőben találhatók, mely a községtől D-re, a műúttól és a Vadász-pataktól K-re, É-D irányban több mint 2 km-en keresztül húzódik. 1978 őszén Wolf Mária terepbejárása alkalmával három középkori lelőhelyet lokalizált ezen a területen. A kiszántott épület a Wolf Mária által Fecske-dűlő, 2. lelőhelynek nevezett településen került elő, ahonnan újkori törmelékeket, késő középkori és zömmel Árpád-kori leleteket írt le. A kőépület már a műútról jól látható volt, előbukkant alapja fehér, meszes és vörös, téglás(?). Az épület É-D-i irányú, a környezetéből erőteljesen kiemelkedő dombhát DNy-i lejtőjén került elő, tájolása KÉK-

NyDNy. Hossza 20–25 m, szélessége 8–10 m. Az épület területén és környékén nagy mennyiségű késő középkori(?) mázas cserepet és kevesebb szürke, fehér Árpád-kori edénytöredéket találtunk. Számos vastárgy és egy üveg-edény apró darabja is előkerült. Az épület kő építőelemeiből egyet behoztunk. Elképzelhető, hogy középkori templomról van szó. Az épület környékén elszórtan kevés őskori edénytöredéket is találtunk. A bejelentő beszolgáltatta az általa a lelőhelyen gyűjtött anyagot.

A bejelentő egy általa újonnan felfedezett neolitikus lelőhelyet is megmutatott nekünk, mely szintén a Fecske-dűlőben, de a középkori lelőhelyektől É-ra a faltól közvetlenül D-re található. Itt két frissen szántott parcellában kb. 50×50 m-es területen közepes sűrűségben találtuk a bükki kultúra településeinek leleteit: cserepeket, pattintott köveket és őrlőkötőredéket. A lelőhely valószínűleg nagyobb kiterjedésű, mint jelenleg látható, és feltehetően ÉK-DNy-i irányban húzódik.

B. HELLEBRANDT MAGDOLNA – CSENGERI PIROSKA

226. Lenti-Lentiszombathely, Felső-telek

(Zala megye) U, R

A lelőhely Lentiszombathely ÉK-i határában, a Malonyapatak partján fekszik (hrs.: 0570/4). A helyszínen 1996-ban dr. Kvassay Judit végzett terepbejárást, melynek során régészeti jelenséget észlelt. 2004. október 12–14. között próbafeltárást végeztünk. A lehumuszolt 430 m² nagyságú felszínből kb. 100 m²-en jelentkezett régészeti jelenség. Egy nagyméretű gödröt tártunk fel, amely a neolitikus dunántúli vonaldíszes kerámia kultúra és a középső rézkori Balaton-Lasinja kultúra idejére datálható. Az objektum leletanyagát, kerámiatöredékeket és háztapasztás-darabokat a zalaegerszegi Göcseji Múzeum gyűjteményében helyeztük el.

Munkatárs: Korcsmáros Attila technikus.

TOKAI ZITA MÁRIA

227. Lesencetomaj, Piroskereszt

(Veszprém megye) Ő, A

Idén tovább folytattuk a feltárást, amelyek elsődleges célja a temető déli szélének kutatása volt. A tervezetteknek megfelelően sikerült a temető ismert teljes Ny-K-i hosszában megtalálni a temető déli szélét. Itt újabb 104 sír látott napvilágot. Korábbi tapasztalatainknak megfelelően a temető K-i részén a kultúra későbbi időszakára jellemző leletanyag került elő: nagyméretű kosaras fülbevalók, dinnyemag alakú gyöngyök, viszonylag kevés stílustű, huzal karperecek. A feltárt terület középső részén megjelentek a szuperpozíciós sírok. Közülük is kiemelkednek az 579. és az 585–584. sírok. Előbbiben ezüstlemezből préselt övgarnitúrával eltemetett férfi, felette kirabolt, vaspántos favödörrel és agyagedénnyel egy későbbi időpontban eltemetett nő csontváza került elő. Az 584. sírban, a korai időszakban ezüst kiskosaras fülbevalóval, szemes gyöngyökkel és vaskar-